

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18. stycznia 2016 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (dalej zwana także: (...)) wystąpiła przeciwko S. S. o zapłatę kwoty 36.536,95 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie od kwot:

- 29.531,95 zł od dnia 23. września 2015 roku do dnia zapłaty,

- 7.005,00 zł od dnia 23. września 2015 roku do dnia zapłaty

oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony zawarły umowę leasingu, która na skutek niewywiązywania się przez pozwanego z warunków umowy oraz złożenia przez powoda oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, uległa rozwiązaniu. Powód wskazał, iż na kwotę dochodzoną pozwem składają się raty przyszłe dochodzone na podstawie art. 70915 k.c. (tzw. kara za przedterminowe rozwiązanie umowy) w nieuregulowanej części oraz koszty ubezpieczenia, jakie powód poniósł z związku z bezumownym korzystaniem pojazdu przez pozwanego, a do zapłaty których pozwany zobowiązał się w umowie (pozew, k. 2-4).

W dniu 28. stycznia 2016 r., wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNc 272/16, k. 46). Jego odpis został doręczony stronie pozwanej w dniu 18. lutego 2016 r. (zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 52).

W dniu 2. marca 2016 r. S. S. złożył sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, którym zaskarżył wydany w sprawie nakaz zapłaty w części, tj. co do kwoty 7.005,00 zł.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zaprzeczył, aby otrzymał kiedykolwiek od powoda potwierdzenie zawarcia umowy ubezpieczenia. Oświadczył, że we własnym zakresie ubezpieczał pojazd (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 55-56).

W piśmie procesowym z dnia 10. października 2016 r. powód cofnął pozew w części, tj. ponad kwotę 7.005,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3. października 2015 r. do dnia zapłaty oraz podtrzymał żądanie zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu (pismo procesowe, k. 94-96).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 6. lipca 2011 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (Finansujący) zawarła ze S. S., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) z siedzibą w miejscowości B. (Korzystający), umowę leasingu (...) nr (...). Na podstawie powyższej umowy Finansujący oddał Korzystającemu do używania przedmiot leasingu: samochód ciężarowy marki F. (...) do adaptacji D. M. 2,3 MJ Kabina 3.5 przedłużony, na okres od dnia wydania przedmiotu leasingu (6. lipca 2011 r.) do dnia 6. lipca 2016 r. (okres leasingu), a Korzystający zobowiązał się do uiszczania na rzecz Finansującego opłat leasingowych (§1 umowy). W związku z okolicznością, iż ubezpieczenie przedmiotu leasingu było obowiązkowe, Korzystający wybrał opcję zlecenia ubezpieczenia przedmiotu leasingu w pełnym zakresie Finansującemu, zaś koszty ubezpieczenia miały być zwracane Finansującemu przez Korzystającego na podstawie osobnej faktury lub innego dokumentu (§7 umowy). Korzystający zobowiązał się do wnoszenia na rzecz Finansującego opłat leasingowych w wysokości i terminach określonych w umowie i/lub harmonogramie opłat (pkt VI.1. OWUL). Jednocześnie strony ustaliły, że Finansujący zachowa prawo do obciążania Korzystającego wszelkimi opłatami nie wymienionymi w harmonogramie opłat, a poniesionymi przez Finansującego w związku z realizacją umowy lub przedmiotem leasingu, a w szczególności opłatami za wydanie tablic rejestracyjnych oraz za wydanie znaków identyfikacyjnych pojazdu (pkt VI.8. OWUL). Strony umowy uzgodniły ponadto, że Finansujący ubezpieczy przedmiot leasingu, w wybranym przez siebie zakładzie ubezpieczeń, od wszelkiego ryzyka na swoją rzecz z oznaczeniem Korzystającego jako użytkownika (pkt VII.1. OWUL). Korzystający zobowiązał się do ponoszenia kosztów

ubezpieczenia, dokonując płatności w terminie i na rachunek wskazany w fakturze otrzymanej od Finansującego (pkt VII.2. OWUL). Jednocześnie strony ustaliły, że na wniosek Korzystającego, Finansujący może udzielić zgody na ubezpieczenie pojazdu przez Korzystającego we własnym zakresie. W takim przypadku Korzystający był zobligowany do ubezpieczenia przedmiotu leasingu w zakresie wszelkich ryzyk (OC, AC, KR, NW) i na kwotę pełnej wartości rynkowej pojazdu (pkt VII.5. OWUL). W pkt IX Ogólnych Warunków Umowy Leasingu strony uzgodniły, że umowa nie będzie podlegała wypowiedzeniu, poza wymienionymi w niej przypadkami. Strony uzgodniły między innymi, że Finansujący będzie mógł rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym w szczególności w przypadku, gdy Korzystający dopuści się opóźnienia z zapłatą, co najmniej jednej raty miesięcznej opłaty leasingowej i po otrzymaniu od Finansującego pisemnego wezwania do zapłaty zaległej kwoty w terminie 14 dni, wezwaniu temu nie uczyni zadość (okoliczności bezsporne; ogólne warunki umowy leasingu, k. 23-25, umowa leasingu, k. 26-28, harmonogram opłat, k. 29-30, protokół wydania-odbioru przedmiotu leasingu, k. 31).

Pismem z dnia 24. września 2012 r., doręczonym S. S. w dniu 11. października 2012 r., spółka (...) poinformowała Korzystającego o wysokości zadłużenia, które na dzień 24. września 2012 r. wynosiło 9.609,74 zł tytułem niezapłaconych w terminie opłat leasingowych oraz 200,00 zł netto za wznowienie umowy leasingu. Jednocześnie spółka (...), powołując się na pkt IX 2b Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, złożyła oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu, co miało skutkować m. in. koniecznością natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu. Finansujący poinformował jednakże, że w przypadku uregulowania należności przed upływem 14 dni od daty otrzymania wypowiedzenia, zostanie ono uznane za niebyłe, a przedmiot leasingu zwrócony Korzystającemu (wypowiedzenie umowy leasingu, k. 32, pełnomocnictwo, k. 33-34, potwierdzenie odbioru, k. 35).

S. S. nie uiścił zaległych rat, ani też nie zwrócił przedmiotu leasingu po rozwiązaniu umowy leasingu (okoliczności bezsporne; odpowiedź na pozew w sprawie o sygn. akt IX GC 3736/15).

Spółka (...) zawarła ze spółką (...) Spółką akcyjną z siedzibą w S. następujące umowy ubezpieczenia AC, OC oraz NW dotyczące pojazdu marki F. (...), wskazując jako Korzystającego S. S.:

- w dniu 12. lipca 2013 r., na okres od dnia 14. lipca 2013 r. do dnia 13. lipca 2014 r.; składka ubezpieczeniowa została ustalona na kwotę 2.729,00 zł,
- w dniu 26. czerwca 2014 r., na okres od dnia 14. lipca 2014 r. do dnia 13. lipca 2015 r.; składka ubezpieczeniowa została ustalona na kwotę 2.235,00 zł,
- w dniu 8. lipca 2015 r., na okres od dnia 14. lipca 2015 r. do dnia 13. lipca 2016 r.; składka ubezpieczeniowa została ustalona na kwotę 2.041,00 zł.

(polisy, k. 37-39).

S. S. w okresie od dnia 17. września 2014 r. do dnia 13. lipca 2016 r. podejmował czynności celem zawarcia umowy ubezpieczenia pojazdu we własnym zakresie (polisa, k. 79, oferta, k. 80).

W dniu 15. września 2015 r. spółka (...) wystawiła na rachunek S. S. notę obciążeniową nr NO/7/09/2015 na kwotę 63.585,12 zł tytułem kary umownej za przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu nr (...), zakreślając termin zapłaty do dnia 22. września 2015 r. Jednocześnie w tym samym dniu spółka (...) przekazała S. S. rozliczenie umowy leasingu, zgodnie z którym kwota pozostała do zapłaty to 38.381,95 zł. Spółka (...) wskazała, że na powyższe rozliczenie składały się następujące kwoty: suma zdyskontowanych rat oraz wykup w PLN w kwocie 63.585,12 zł, nadpłata w wysokości 34.053,17 zł, koszty windykacji w kwocie 1.845,00 zł oraz koszty ubezpieczenia w wysokości 7.005,00 zł (okoliczności bezsporne; nota obciążeniowa, k. 36, rozliczenie, k. 40, dowód nadania, k. 97-99, potwierdzenie odbioru, k. 100).

Stan faktyczny opisany powyżej Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez strony dowodów z dokumentów oraz okoliczności bezspornych pomiędzy stronami. Powołane powyżej odpisy dokumentów prywatnych przedłożone przez strony, Sąd uczynił podstawą dokonanych ustaleń – w zakresie wskazanym wyżej, przy odpowiednich partiach ustaleń.

Wiarygodność dokumentów i wydruków nie była kwestionowana przez strony, Sąd zaś nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Rozważania merytoryczne należy poprzedzić ustaleniem ostatecznego zakresu dochodzonego roszczenia.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty zaskarżył nakaz zapłaty w części, tj. co do kwoty 7.005,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty. Tym samym, na podstawie art. 505 § 2 k.p.c. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28. stycznia 2016 r. uprawomocnił się w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty 29.531,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty, a także w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu, natomiast co do kwoty 7.005,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23. września 2015 r. do dnia zapłaty, sprawa toczyła się dalej według reguł ogólnych.

Powód w piśmie z dnia 10. października 2016 roku ograniczył żądanie pozwu do kwoty 7.005,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3. października 2015 r. do dnia zapłaty.

Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. W myśl § 4 powołanego wyżej przepisu, sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Oświadczenie strony powodowej o ograniczeniu roszczenia pozwu jest równoznaczne z cofnięciem pozwu w pozostałej części ze zrzeczeniem się części roszczenia (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21. sierpnia 1951r., C 733/51, OSNCK 1953, Nr 1, poz. 14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 26. września 2012 r., III APa 7/12).

W ocenie Sądu, dokonane w niniejszej sprawie częściowe cofnięcie pozwu nie zmierza do obejścia prawa, nie jest sprzeczne z prawem, ani z zasadami współżycia społecznego. Tym samym, dokonana przez powoda czynność dyspozytywna wywołała zamierzony przezeń skutek prawny.

W związku z powyższym, Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie w części dotyczącej odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 7.005,00 zł od dnia 23. września 2015 r. do dnia 2. października 2015 r., a w pozostałym zakresie rozstrzygał sprawę co do meritum.

Przechodząc do analizy merytorycznej rozstrzygnięcia, w pierwszej kolejności należy wskazać, iż powód wywodził roszczenie procesowe będące przedmiotem niniejszego postępowania z zawartej z pozwanym umowy leasingu. Zgodnie z art. 7091 k.c. przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo użytkowania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego.

Należy wskazać, iż poza sporem był sam fakt zawarcia umowy oraz jej treść. Strona pozwana zakwestionowała jednakże zasadność dochodzonego roszczenia w zakresie zwrotu kosztów ubezpieczenia pojazdu przez powoda po rozwiązaniu umowy leasingu.

Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu, wynikającym z przepisu art. 6 k.c. oraz stanowiącego jego odpowiednik procesowy art. 232 k.p.c., powód winien udowodnić, iż przysługuje mu wierzytelność w dochodzonej wysokości. W ocenie Sądu powód nie sprostął ciężącemu na nim obowiązki.

Strona powodowa wskazała, iż na skutek niewywiązywania się przez pozwanego z warunków umowy, umowa leasingu została rozwiązana pismem z dnia 24. września 2012 r., w związku z czym powód domagał się zapłaty kwot stanowiących sumę przysługujących mu należności w związku z rozwiązaniem umowy leasingu, powołując się na art. 70915 k.c. Zgodnie z jego treścią, w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. W judykaturze i piśmiennictwie zgodnie wskazuje się na odszkodowawczy charakter odpowiedzialności korzystającego, przewidzianej w art. 70915 k.c. Przepis ten ułatwia finansującemu dochodzenie odszkodowania w celu przywrócenia położenia, w którym znajdowałby się on w przypadku należytego wykonania zobowiązania przez korzystającego. Pozwala ustalić wysokość odszkodowania w sposób uproszczony w stosunku do typowego roszczenia odszkodowawczego, odwołując się w tym zakresie do przewidzianych w umowie a nie zapłaconych rat leasingowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13. stycznia 2012 r., I CSK 176/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12. grudnia 2013 r., V CSK 566/12, OSNC 2014, nr 10, poz. 102).

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż art. 70915 k.c. nie może być podstawą roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie przez powoda. Wskazać bowiem należy, że powyższy przepis mówi wyłącznie o ratach leasingu, a ponadto o ratach, które były przewidziane w umowie. Tymczasem koszty ubezpieczenia, których zwrotu domaga się powód w niniejszej sprawie, zostały poniesione przez powoda już po rozwiązaniu umowy leasingu. Jak wynika z akt sprawy umowa leasingu uległa rozwiązaniu w październiku 2012 r., natomiast powód dochodzi zwrotu kosztów ubezpieczenia pojazdu za okres od lipca 2013 r. do lipca 2016 r. W związku z tym przepis art. 70915 k.c. nie może mieć zastosowania w niniejszym przypadku.

Strona powodowa wskazując podstawę swojego roszczenia powołała się także na zapisy umowne. W pierwszej kolejności wskazała na zapis §7 umowy leasingu i odpowiednio pkt VII.2 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, które regulują obowiązki stron w zakresie ubezpieczenia przedmiotu leasingu. W niniejszym przypadku dotyczyło to ubezpieczenia pojazdu w zakresie OC, AC oraz NW przez Finansującego, którego kosztami obciążany był Korzystający. W kolejnym piśmie procesowym powód wskazał jako podstawę dochodzonego roszczenia inny zapis umowy, a mianowicie pkt VI.8 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, zgodnie z którym finansujący zachowuje prawo do obciążenia korzystającego wszelkimi opłatami nie wymienionymi z harmonogramie opłat, a poniesionymi przez finansującego w związku z realizacją umowy lub przedmiotem leasingu, a w szczególności opłatami za wydanie tablic rejestracyjnych oraz za wydanie znaków identyfikacyjnych pojazdu. W ocenie Sądu jednak również te zapisy umowne nie mogą mieć zastosowania w niniejszej sprawie. Powołane postanowienia umowy dotyczyły bowiem możliwości obciążania leasingobiorcy kosztami ubezpieczenia i innymi kosztami w trakcie trwania umowy, tj. w okresie związania stron umową. Ponadto nawet gdyby przyjąć, abstrahując od treści pkt VII OWUL, że poniesione koszty ubezpieczenia były kosztem innego rodzaju, to również zapis ten (pkt VIII) dotyczyłby wyłącznie wydatków poniesionych przez powoda w okresie, kiedy strony były związane umową. Tymczasem umowa leasingu została skutecznie rozwiązana w październiku 2012 r. - na co powoływał się sam powód i czego nie kwestionował pozwany - natomiast koszty ubezpieczenia, których zwrotu domaga się powód w niniejszym postępowaniu, powstały w późniejszym terminie (w latach 2013-2016). Tym samym strona powodowa nie może na podstawie tej umowy skutecznie wywodzić roszczeń względem pozwanego z tego tytułu, skoro strony w chwili wydatkowania tych kosztów przez powoda, nie były już związane umową, a co za tym idzie, powód nie był już zobowiązany wobec pozwanego do ubezpieczenia pojazdu.

Pomimo to, że strona powodowa w toku postępowania konsekwentnie wywodziła dochodzone roszczenie z umowy leasingu, Sąd dokonał oceny podstawy faktycznej powództwa także w świetle zasad odpowiedzialności odszkodowawczej, w tym zarówno odpowiedzialności deliktowej, jak i odpowiedzialności kontraktowej.

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Z kolei art. 471 k.c. stanowi, że dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik

odpowiedzialności nie ponosi. Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej uzupełniane są przez art. 361 k.c., zgodnie z którym zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§2).

W pierwszej kolejności wymaga zaznaczenia, że przepis art. 471 k.c. nie może mieć zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż jak wskazano powyżej, strony w okresie, w którym powód poniósł koszty ubezpieczenia, nie były już związane umową. W razie rozwiązania umowy nie można wykluczyć roszczenia odszkodowawczego, jednak jedynie w sytuacji, w której do powstania szkody doszło na skutek niewykonania czy nienależytego wykonania umowy jeszcze przed jej rozwiązaniem. Jeżeli szkoda nastąpiła po rozwiązaniu umowy, nie można mówić, że zdarzeniem szkodzącym było jej niewykonanie czy nienależyte wykonanie, skoro strony umową nie są już związane (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8. lutego 2012 r. V CSK 73/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12. grudnia 2013 r., V CSK 566/12, OSNC 2014, nr 10, poz. 102).

Jednakże w niniejszej sprawie powództwo nie nadaje się do uwzględnienia, ani na podstawie przepisów o odpowiedzialności kontraktowej, ani odpowiedzialności deliktowej, także z innej przyczyny. Stosownie do treści powyższych przepisów, jedną z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej zarówno *ex delicto*, jak i *ex contractu* jest powstanie szkody po stronie wierzyciela. Przez szkodę sensu largo należy rozumieć szkodę majątkową i szkodę niematerialną (krzywdę). Szkoda w znaczeniu ścisłym, to powstała wbrew woli poszkodowanego różnica pomiędzy obecnym jego stanem majątkowym a tym stanem, jaki istniałby, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W związku z tym to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia powyższej przesłanki. Strona powodowa przedłożyła do akt sprawy dokumenty prywatne w postaci zawartych umów ubezpieczenia pojazdu w zakresie ubezpieczenia AC, OC i NW. W ocenie Sądu jednakże, w niniejszej sprawie, nie można uznać, aby powód poniósł szkodę. Wprawdzie podjęte przez niego działania w kwestii ubezpieczenia pojazdu po rozwiązaniu umowy leasingu, wywołały w majątku powoda pewien uszczerbek, jednakże uszczerbek ten został przez niego poniesiony dobrowolnie. Nie mogą być uznane za szkodę wydatki poniesione dobrowolnie. Powód fakultatywnie, nie mając do tego podstawy ani wynikającej z umowy, gdyż w okresie zawarcia umów ubezpieczenia nie posiadał już statusu finansującego, zaś pozwany nie miał statusu korzystającego, ani też z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, zdecydował się zawrzeć umowy ubezpieczenia pojazdu w zakresie ubezpieczenia AC, OC i NW. Jeśli chodzi o ubezpieczenie autocasco to jest oczywiste, że chroni ono przede wszystkim interes właściciela pojazdu, a ponadto nie ma obowiązku zawarcia takiej umowy ubezpieczenia, analogicznie jak w przypadku ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków. W przypadku natomiast ubezpieczenia OC obowiązek zawarcia takiej umowy spoczywa na posiadaczu samoistnym pojazdu. Zgodnie z treścią art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 22. maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym funduszu gwarancyjnym i polskim biurze ubezpieczycieli komunikacyjnych (Dz. U. 2016, poz. 2060 j.t.) posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu. Podmiotami zobowiązanymi do zawarcia umowy ubezpieczenia OC są w zasadzie posiadacze pojazdów mechanicznych (posiadacze odpowiedzialni w rozumieniu art. 436 k.c.). Zarówno cel ubezpieczenia OC, jak i jego systemowe powiązanie z odpowiedzialnością za szkody wyrządzone w związku z ruchem pojazdu przemawia za przyjęciem poglądu, że obowiązek ubezpieczenia w przypadku pojazdu będącego przedmiotem leasingu spoczywa wyłącznie na korzystającym. Uzasadnieniem ubezpieczenia OC jest bowiem istnienie odpowiedzialności sprawcy szkody. Posiadacz samoistny, który oddał pojazd w posiadanie zależne nie ponosi przecież odpowiedzialności odszkodowawczej (art. 436 § 1 k.c.), tym samym nie powinien być zobowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia OC, skoro tej odpowiedzialności nie ponosi. Argumentów na rzecz tezy, że oddanie rzeczy do korzystania wyłącza obowiązek finansującego zawarcia umowy ubezpieczenia OC dostarcza także charakter prawny umowy leasingu: nie ma aksjologicznego uzasadnienia dla ponoszenia przez finansującego ryzyka związanego z korzystaniem z rzeczy. Co oczywiste, władztwo korzystającego nad rzeczą oddaną w leasing nie ma charakteru rzeczowego. Pomimo to, sytuacja prawna leasingobiorcy (np. w porównaniu do pozycji najemcy) jest silna. Oprócz prawa do wyłącznego korzystania

z rzeczy przysługuje mu także część uprawnień właścicielskich, takich jak uprawnienia z tytułu rękojmi za wady rzeczy, za wyjątkiem prawa do odstąpienia od umowy ze zbywcą (art. 7098 § 2 k.c.). Ciężą na nim także obowiązki właścicielskie, gdyż to korzystający ma obowiązek utrzymywać rzecz w należyтым stanie, w szczególności dokonywać jej konserwacji i napraw oraz ponosić ciężary związane z własnością lub posiadaniem rzeczy (art. 7097 § 1 k.c.).

Co więcej, zgodnie z przepisem art. 336 k.c. posiadaczem jest osoba, która faktycznie włada pojazdem mechanicznym. Może nim być zarówno posiadacz samoistny, jak i posiadacz zależny. W myśl przepisu art. 337 k.c., oddanie rzeczy w posiadanie zależne nie powoduje utraty statusu posiadacza samoistnego. W ocenie Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że powód został posiadania rzeczy pozbawiony, co też wynika z twierdzeń samego powoda. Strona powodowa w pierwszej kolejności wskazała, że oddała pojazd w posiadanie zależne korzystającemu, na podstawie umowy leasingu, a następnie twierdziła, że pozwany po rozwiązaniu umowy leasingu nie zwrócił pojazdu finansującemu i korzysta z niego bezumownie. Tym samym niewątpliwie strona powodowa została pozbawiona posiadania rzeczy. Także z tych też względów nie można uznać, że ciążył na niej obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia OC.

Z powyższych względów wydatki powoda na ubezpieczenie pojazdu należy potraktować jako poniesione przez dobrowolnie, a zatem takie, które nie mogą zostać ujęte w ramy instytucji cywilnoprawnej jaką jest szkoda. Nawet gdyby potraktować okoliczność niezwrócenia pojazdu przez korzystającego jako delikt, czy też nienależyte wykonanie umowy, nie można mówić o powstaniu po stronie pozwanego odpowiedzialności odszkodowawczej z uwagi na fakt, iż powód w sprawie będącej przedmiotem rozstrzygnięcia, nie poniósł szkody, a co za tym idzie nie została wypełniona dyspozycja powołanych powyżej norm prawnych. Mając to na względzie nie zachodziła konieczność oceny pozostałych przesłanek z art. 415 k.c. i 471 k.c., gdyż wyłącznie spełnienie tych przesłanek w sposób kumulatywny, pociągałoby za sobą powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego.

W związku z powyższym w niniejszej sprawie uznać należało, że powodowi nie przysługuje także roszczenie na podstawie przepisów kodeksu cywilnego regulujących odpowiednio odpowiedzialność *ex contractu*, jak również *ex delicto*.

Pełnomocnik powoda na rozprawie w dniu 17. stycznia 2017 r. stwierdził, że podstawą roszczenia dochodzonego pozwem nie są przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, w związku z czym tej podstawy prawnej Sąd nie brał pod uwagę przy rozstrzyganiu sprawy. Wprawdzie kwalifikacja prawna dochodzonego roszczenia należy do sądu, jednak taka zmiana podstawy prawnej, która wymaga zupełnie innego rozumienia okoliczności faktycznych stanowiących podstawę powództwa naruszałaby art. 321 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22. marca 2012 r., IV CSK 345/11). Z uwagi na fakt, że przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu przewidują całkowicie odmienne przesłanki zwrotu korzyści, a także wobec wykluczenia tej podstawy prawnej w toku postępowania przez powoda, brak było podstaw do oceny zasadności powództwa z tej perspektywy.

W związku z powyższym, wobec niewykazania przez powoda zasadności dochodzonego roszczenia, powództwo podlegało oddaleniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu nie zostało zamieszczone w wyroku z tego względu, że w tym zakresie uprawomocnił się nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Biorąc pod uwagę wszystkie powołane wyżej okoliczności, Sąd na podstawie wskazanych w uzasadnieniu przepisów orzekł jak w wyroku.

SSR Aleksandra Zielińska-Ośko

Z. Odpis uzasadnienia wraz z odpisem wyroku doręczyć pełnomocnikowi powoda.